

eljáráshoz való viszonylata folytán is oly helyzet áll elő, amely új, megfelelőbb. rendezésre szorul. E §. szerint az igazolási (behajtási) keresetet az előjegyzést elrendelő végzés kézhezvételétől számított 15 nap alatt kell az előjegyzést kérőnek benyújtania. Nagyon helyes rendelkezés, de nem, ha kényszeregyességi eljárás van folyamatban. Tegyük fel, hogy a hitelező közvetlenül a kényszeregyességi eljárás megindítása előtt kért jelzálogjogi előjegyzést adósának ingatlanára. Megkapja az előjegyzést, elrendelő végzést, de ugyanakkor (nem is ritkán!) adós kényszeregyességi kérvényét is. Az előjegyzést igazolnia kell. Egy pillanatig arra gondol, nem volna-e elég, ha a telekkönyvnek bemutatja adós kérvényét, amely a csatolt hitelezői listába az ő követelését is felveszi. A tkvi rendtartás 95. §-a azonban menten meggyőzi ennek elégtelenségéről, miután eszerint az előjegyzést kért hitelezőnek a prenotatus bekebelezésre alkalmas nyilatkozatát, vagy jogerős ítéletet kell produkálnia. Bekebelezési engedélyt a kényszeradós joghatályosan nem adhat, nincs tehát más hátra, mint pert indítani ellene. Ennek helytelensége is világos azonban, mért ha létrejön a kényszeregyesség, az előjegyzés amúgyis hatályát veszti, minek akkor az egész pert? Ha nem jön létre, ott lehet a esőd, ami szintén céltalanná teszi az igazolási, illetve behajtási pert.

Miután a fölösleges munkát és fölösleges költségeket kerülni kell, kimondandó volna, hogy a kényszeregyességi eljárás tartama alatt az igazolási kereset beadásának kötelezettsége szünetel, ha a követelést a kényszeregyességi kérvényében elismerte az adós; ez esetben elegendő volna az egyességi eljárás jogerős befejezésétől számított pl. 30 nap alatt az igazolási keresetet megindítani.

Dr. Balla Ignác

A haszonbér-valorizációs rendeletről lapunk legutóbbi számában *dr. Szilágyi Artúr Károly* tollából megjelent nagyéredkű fejtegetéseknek többfelől is visszhangja támadt. Így mindenekelőtt *dr. Eörsi István* kartásunk részéről, akinek alapos és kimerítő tanulmányát lapunk más helyén közöljük. Ugyane kérdést más nézőpontból tárgyalja a „Pester Lloyd“ közgazdasági rovatában is, ahol azzal *Leopold Lajos*, a kiváló közgazdasági szakíró foglalkozik mélyreható és nagy gazdasági felkészültségre valló eszmemenet során (v. ö. „Pester Lloyd“ f. é. július 14. és 29. reggeli lap.) A kérdés érdemében nem óhajtánánk mintegy bíróként fellépni oly vitában, amelyhez a kezdő lépés lapunkban történt meg. Csak egy általános, módszertani tanulságot kívánánk levonni *Leopold* cikkéből: azt, hogy mennyire más a közgazdász gondolkodásmódja, mint a jogászé és mennyire alkalmatlan az előbbi jogi problémák megoldására. *Leopold* abból a gazdasági igazságból, hogy a

tiszta pénzgazdaságban is a haszonbér a földjáraadék szerződéses alakja, azt következteti, hogy a 6140/1923. M. E. sz. rend. módot nyújt arra, hogy most újra visszanyúljunk a régi, kipróbált értékmérőre, a terményre és helyreállítsuk a haszonbér járaadéktermészetét. A jogász gondolkodás ilyenféle experimentumot azonban nem enged meg. A haszonbér jogilag nem földjáraadék, hanem a haszonbérő által gyümölcsöző dolog vagy jog időleges haszonvételének átengedéseért a tulajdonosnak fizetett készpénzösszeg (MT. 1533. §.). Ahhoz, hogy a haszonbérő kötelezettségét másként mint pénzösszeg fizetésével teljesítse, nekünk a felek ily irányú megegyezésére vagy jogszabályra van szükségünk. A jogász nem kérdezi és nem kérdezheti azt, vajjon a 6140/1923. M. E. sz. rend. „módot ad“-e arra, hogy a haszonbér terményben is fizetessék, hanem csak azt, vajjon hatályban álló és törvényes jogszabályban tényállásként megállapított oly tények forognak-e fenn, amelyek esetére a haszonbérnek terményben való fizetését teljesítésnek kell elfogadni. A kormány bölcsesége, amelyre *Leopold* hivatkozik, a jogász számára csak annyiban jön tekintetbe, amennyiben e bölcseségnek fennálló jogszabályban fogható bizonyítéka mutatkozik, a bíróságok bölcsesége pedig annyiban, amennyiben ez a jogalkalmazás kereteit túl nem lépi. De sem kormány, sem bíróság nem tehet hatályossá oly rendeletet, amely hatályát vesztette, nem tehet törvényessé oly rendeletet, amely törvényes felhatalmazás nélkül adatott ki, nem adhat hatáskört annak a vegyes bíróságnak, amelynek nincs hatásköre s nem devalorizálhat oly rendelet alapján, amely valorizál. A haszonbérlet jogilag époly kevésbé földjáraadék, amely kevésbé a tulajdonjognak korlátozása a még oly súlyos örökösödési adó, vagy amely kevésbé kényszer alapján meg lehetne támadni valamely szerződést azért, mert a determinizmus elmélete szerint minden elhatározás kényszerű módon függ a motívumok hatóerejétől. A jog atmoszférája a konstrukció, s ha abból kiemeljük: megfullad.

M.

ÜGYVÉDSÉG

Ügyvédi elvétést a bíróság az ügy méltányos elbírálásával helyrehozhat, amint azt a pestv. kir. törvényszék Kail-tanácsa tette Pkf. I. 1298/1931. sz. végzésével. Tényállás: Eladott ingó vagyon árverési vételárát osztják fel. A háztulajdonos elsőbbségi igényt érvényesít. Kifogásolják a házbérlőkövetelést. A háztulajdonost perre utasítják a sorrendi végzésben, hogy 30 nap alatt érvényesítse per útján házbér-